

OVERZICHTS KAART

SYMBOOLVERKLARING

●●●●●●	route	LA	linksaf
○●○●○●	alternatieve route	RA	rechtsaf
➔	routerichting	RD	rechtdoor
START	startpunt	—	spoorlijn
P	parkeren	—	fietspad
A B C	routebeschrijving	—	wandelpad
☺	horeca	—	grens
ℹ	informatiepunt	■	bos
🚉	station	■	weiland
🏠	bijzonder gebouw	■	water
🏛️	museum	■	heide
⚙️	watermolen	■	bebouwing
🏰	kasteel	■	industriegebied
⛪	kerk	✿	verwijsteken
🏛️	monument		
🚉	vuurtoren		
🏠	gemeal		
🏰	grafkelder		
🏠	uitzichtpunt		
🏠	camping		
⚙️	molen		
▲	berg/heuvel		
✂️	vliegveld		
⚽	voetbalclub		
🏰	uitkijktoren		

WOORD VOORAF

Heerlijk: samen met de hond(en) eropuit. Nieuwe gebieden ontdekken, lekker lopen door bos en hei en door buitengebied. Mijn dag kan niet meer stuk als ik samen met mijn honden op pad kan.

Deze wandelgids is een geheel herziene uitgave van de gids uit 2015. Ook nu was er toch weer meer veranderd dan ik had gedacht. Een duidelijke trend is de eis van een maximum aantal honden per begeleider. Indien van toepassing, dan heb ik deze informatie bij de route gezet. Wat ook opvalt, is dat we nu vaker het terrein delen met meerdere andere typen recreanten. Vooral het aantal MTB-routes is behoorlijk toegenomen en deze paadjes lopen regelmatig door de losloopgebieden.

Ook is het beduidend drukker geworden, vooral met mooi weer. Het is dus belangrijk dat onze hond(en) maatschappelijk aanvaardbaar gedrag vertoont.

Nieuw in deze gids is de aandacht voor het meenemen van een hondenbuggy. Dit fantastische hulpmiddel geeft de jonge en oudere hond de kans om toch mee te gaan op ontdekkingstochten.

Voor de wandelingen in deze gids kun je meerdere uren uittrekken. De routes lopen meestal in één losloopgebied, maar er zijn ook routes die gebieden aan elkaar vastknopen. Tussendoor moet de hond dan even aange-

lijnd zijn. De hond zal hier geen probleem mee hebben, omdat hij al lekker gerend heeft en straks weer los mag. Wil je weten of je goed loopt of waar je de route kunt afsteken, dan is een wandel-app (bijvoorbeeld Topo GPS) een aanrader. Als je de route logt, is deze goed te vergelijken met het kaartje in de gids. Tip: let op dat de accu van je mobiel vol is en/of neem een powerbank mee.

Het doet mij veel plezier dat de ANWB bereid was om weer een herziening uit te geven. Ik nodig iedereen uit om Nederland met de hond(en) te verkennen. Heel veel wandelplezier!

Nicky Gootjes

ROUTE 7 HELLENDOORN

Heuvels en een ravijn

Tegenover het Avonturenpark Helleendoorn ligt een hondenparadijs: een groot bos waar je viervoeter kan rennen, snuffelen en soortgenoten ontmoeten. Niet alleen de hond zal na de wandeling moeten uithijgen, ook de mens komt met getrainde beenspieren thuis, want de route gaat regelmatig heuvelop en heuvelaf. Maar aan het einde van de tocht wacht een gezellig terras. Niets staat dan ook een uitdagend dagje op de Sallandse Heuvelrug in de weg.

IMPRESSIE

De Sallandse Heuvelrug staat bekend om zijn on-Nederlandse hoogteverschillen. Onderstaande route voert je onder andere over het Goudzoekerspad langs 't Ravijn, een enkele meters diepe kloof waarin het gelijknamige openluchtzwembad en NS-station Nijverdal-West liggen. Je loopt door gemengde en den-nbossen, afwisselend over brede zandpaden en smalle bospaadjes.

Door het bos loopt een MTB-route. Deze wandeling vermijdt deze paden zo veel mogelijk, maar je zult af en toe het pad delen of kruisen. Wees dus alert op deze mederecreanten. Deze route van 7 km gaat door losloopgebied. Het hondenbos is zo'n 20 hectare groot. De grens wordt gevormd door de Klinkenbeltweg, de Luttenbergerweg en de spoorlijn. Wil je langer lopen, dan kun je de route met meerdere kilometers uitbreiden door bijvoorbeeld de gemarkeerde blauwe route van 5,3 km te volgen door het aanlijjgebied.

Als je kleding niet vol zit met hondenharen, mis je iets in je leven.

PETBNB

A → Met je gezicht naar het hotel ga je aan de rechterkant via de parkeerplaats RD het bos in. Dit bos is eigendom van het hotel. → Volg het pad RD tot aan een breed zandpad. → RA op het brede zandpad, op T-splitsing (fietspad) RA en direct weer LA. → RD en 1e LA, pad met bruin bord van Staatsbosbeheer. → RD tot T-splitsing. → Op het brede zandpad LA en RD (Klinkenbeltweg). → RD op kruising met ANWB-paddenstoel nr. 20151. → RD en volgende kruising, knooppunt F46, LA. (Wil je de wandeling verlengen met de blauwe route, ga dan hier RA en volg de blauwe paaltjes tot je weer bij dit punt terug bent en ga RA.) → Pad komt uit bij de zandafgraving. → Vlak vóór de kuil RA.

B → De kuil ongeveer een kwart rechtsom volgen. Houd rechts aan (niet RD door de kleine afgraving). → RA, bij het pad bij het bordje Nordicwalkingnet. → RD, een slingerend pad. Het loopt naar beneden en komt uit op een breder pad. → RD en op een T-splitsing met breed zandpad met fietspad (Klinkenbeltweg) LA. → Op kruising LA, pad loopt de berg weer op. → Op T-splitsing RA en RD. → Volgende T-splitsing RA op brede zandweg met fietspad. →

1e LA, slingerpaadje RD volgen tot een breed zandpad. → Schuin RD de doodlopende zandweg in. Aan het einde, op T-splitsing RA. → 3e LA en RD tot 't Ravijn. Daarna LA, het Goudzoekerspad in.

C → Het Goudzoekerspad herinnert aan 1900, toen er op de Sallandse Heuvelrug goud gevonden werd. Alsmar RD lopen. Op een gegeven moment kruis je de MTB-route (rechts voor je, in de diepte, zie je het grasveld van het zwembad). 1e LA (dus niet langs het zwembad). → RD tot verharde weg, daar LA. → 2e weg RA; dit is de halfverharde Hellendoornse Bergweg. → 1e LA en 1e RA. → RD en op T-splitsing RA. → Op T-splitsing met brede zandweg LA. → Aan het einde op T-splitsing LA. → 2e RA, (ruiter)pad met het bruine bord van Staatsbosbeheer.

D → RD langs de paardenhinderissen en op kruising RA (MTB). → Na 15 m schuin LA, smal paadje in. → RD lopen, op T-splitsing LA en na 50 m op T-splitsing met breed zandpad en fietspad LA. → RA op de Hellendoornse Bergweg. → Tegenover de oprit van het 1e huis aan de rechterhand LA, een smal paadje. → Bij T-splitsing RA naar De Uitkijk. →

STARTPUNT

Restaurant De Uitkijk,
Hellendoornsebergweg 8
7447 PA Hellendoorn.

AFSTAND

7 of 12,3 km.

BEWEGWIJZERING

Nee.

LOSLOPEN

7 km, ja.

Hotel-restaurant De Uitkijk

Hellendoornsebergweg 8
7447 PA Hellendoorn
landgoeddeuitkijk.nl

HONDENBUGGY

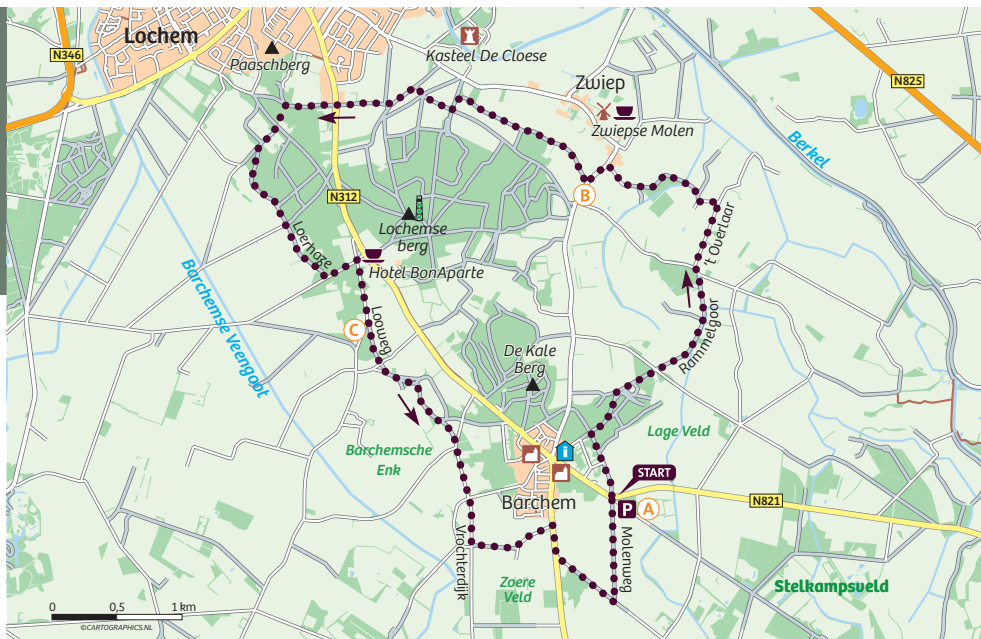
Kan, houd er wel rekening mee dat het af en toe helling op/af gaat en dat bij mooi weer sommige zandpaden mul zijn. Met een rolstoel is het minder geschikt. Eventueel zelf een route maken over de bredere paden en fietspaden. Zie de kaart van Staatsbosbeheer.

SOORT TERREIN

Heuvelachtig bos.

MEER INFORMATIE

Bij De Uitkijk is de hond welkom op het terras. Er zijn meerdere routes uitgezet. Een handige kaart is nr. 18 Sallandse Heuvelrug van Staatsbosbeheer.

STARTPUNT

Kruising Maandagsdijk/
Molenweg/Borculose-
weg (N821) Barchem.
Een klein picknick-
plaatsje net buiten
Barchem op de hoek
van de Maandagsdijk/
Molenweg.

AFSTAND

13 km.

BEWEGWIJZERING

Nee.

LOSLOPEN

Ja, minus ongeveer
1 km.

HONDENBUGGY

Prima te doen. Alleen
de 'afdaling' zal even
wat stuurkunst verei-
sen. En als het lange
tijd droog is, kunnen de
zandwegen mul zijn.

SOORT TERREIN

Zandwegen langs
akkers, kleinschalig
open landschap.

**Boetiek Hotel
BonAparte**

Lochemseweg 37
7244 RR Barchem
hotelbonaparte.nl

**De Zwiepse
Molen**

Zwiepseweg 165
7241 PT Zwiep
dezwiepsemolen.nl

ROUTE 12

NUNSPEET

Zwemmen, wandelen en spelen

Het Zandenbos bij Nunspeet is een waar eldorado voor de hondenliefhebber. Of je nu houdt van een klein ommetje, zwemmen met de hond, spelen in het bos of graag een lange wandeling maakt: het kan allemaal. Dwars door de stuifzandduintjes ga je heuvelop en heuvelaf. Na afloop zal iedereen zich voldaan oprullen op z'n plekje.

links. → Het pad maakt een bocht naar rechts en direct weer naar links. Negeer het pad van schuin rechtsachter. → Direct hierna op Y-splitsing smal paadje LA (blauwe markering van het Bekenpad). → Links aanhouden. Aan je rechterhand komt een klein diep gelegen vijvertje. → Op T-splitsing RA en op kruising LA. → T-splitsing RA. → LA op zandweg naast fietspad. → RD lopen. → In de 2e bocht naar rechts, schuin links (geel/groene markering). → Op viersprong RD. → Op T-splitsing met verhard weggetje LA. Je kruist weer het spoor en daarna de A28.

Ⓔ → Na het hek LA het Willemsbosch in (aanlijng gebied). → 1e RA. Even RA en direct links aanhouden op Y-splitsing. → RD, het ruiterspad gaat naar rechts. → 1e LA. Op Y-sprong met drie paden rechts aanhouden. Volg dit pad tussen de stuifduinen door. → Op T-splitsing met de bocht mee naar links. → 2 x op soort Y/T-splitsing rechts aanhouden: je loopt om een hoog stuifduin heen. → Volg het pad tot een duidelijke kruising van (gras)karrensporen. Hier LA. → RD. Vlak voor een open vlakte maakt het pad een bocht naar rechts.

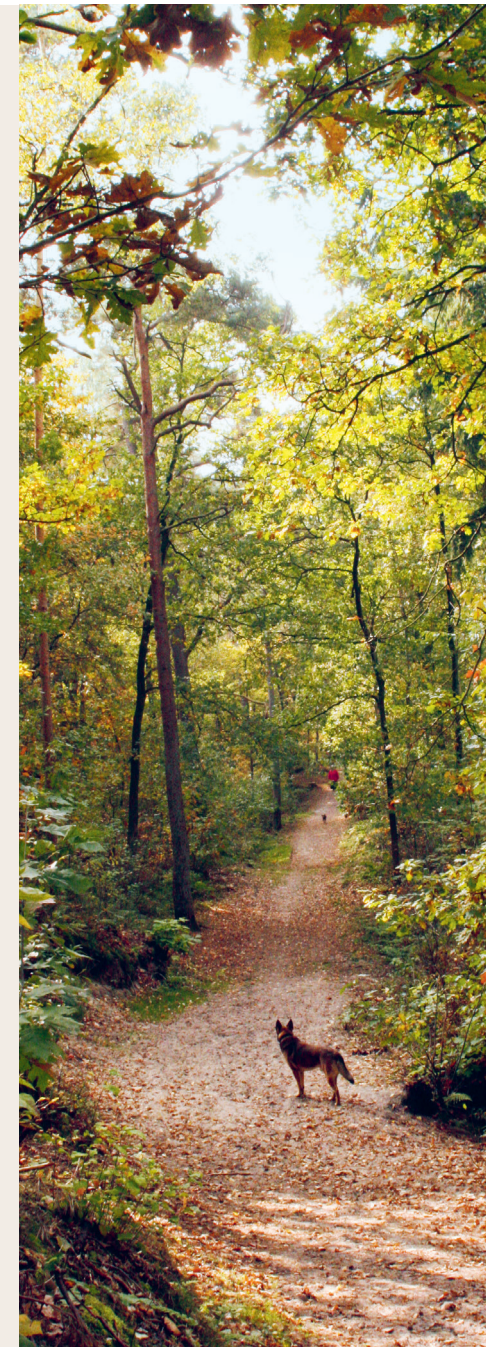
Even verder LA, via een afsluitboom, naar de heide. → LA. → T-splitsing RA. → RD op de open plek aan het einde van de heide. → RD tot breed zandpad. LA naar de doorgaande weg.

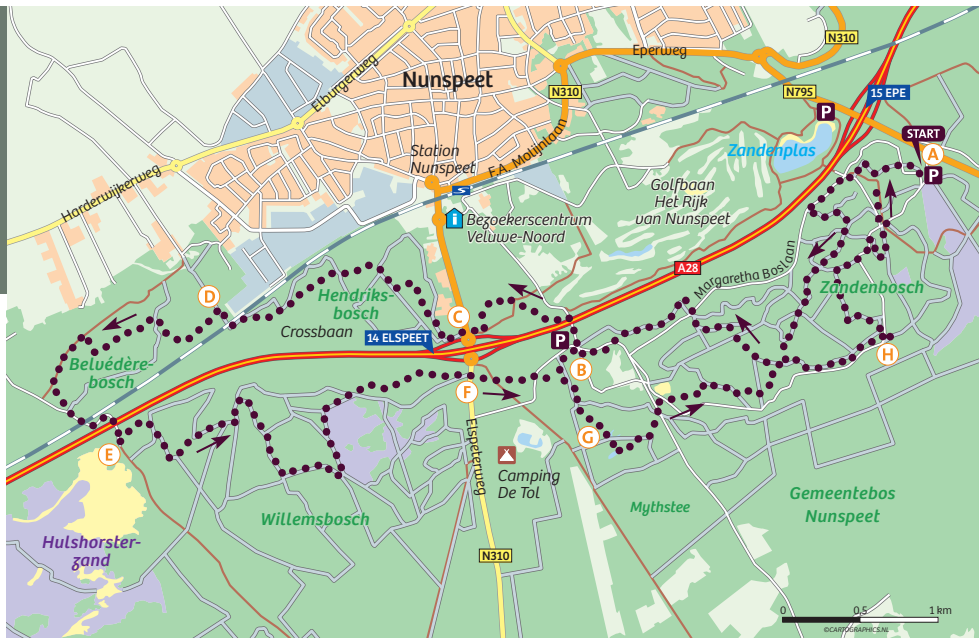
Ⓕ → Steek de weg RD over en ga RD. Je kruist een fietspad. Je bent weer in het Zandenbos (losloopgebied). → Steek de verharde weg RD over, paadje met bordje van Staatsbosbeheer. → Op viersprong RD. Op vijsprong schuin RA, blauwe route volgen.

Ⓖ → Volg de blauwe paaltjes, je komt in een meer landgoed- en parkachtige omgeving. Dit is helemaal duidelijk waar de route tussen twee vennen door gaat. → Het eerste ven is omzoomd door hoge Amerikaanse eiken, het tweede ven ligt tussen metershoge rododendrons. → Na het oversteken van de asfaltweg kom je langs een dieperliggende grote zandvlakte. Na enige tijd gaat de route LA door een lariksbosje. → Na een paar bochten ligt het pad hoger dan de omgeving. → Nog iets verder staat – in een bocht naar links, op een driesprong – een paaltje met zowel een blauw als groen bordje en een wit bordje met een grote zwarte

pijl. Hier RA. → Volgende kruising RD, witte route volgen.

Ⓗ → Vlak voor het asfaltweggetje kun je kiezen. Dit heeft te maken met het aanlijng gebied. Of je vervolgt RD de witte route terug naar het begin; hond moet dan aangeliind zijn en deze route is geschikt voor de hondenbuggy. Of je gaat kleine paadjes nemen zonder markering in het losloopgebied. Deze route is niet geschikt voor een hondenbuggy. → Voor het losloopstuk: ga LA dwars over het grasveld en steek het greppeltje over. Beetje links aanhouden en rechter (MTB-)paadje het stuifduin op. → Houd rechts aan. Bovenop, T-splitsing, RA. → Kruising RA en 2 x RD. → T-splitsing RA. → RD op asfaltweggetje. → Kruising met paadjes RA (aanlijng gebied). → T-splitsing LA en RD (ruiteroute). → RD lopen. Fietspad kruisen en op kruising RA: de witte route tegengesteld terug naar de parkeerplaats.

STARTPUNT

Zandenbos Nunspeet,
Eperweg Nunspeet:
na de ingang 1e RA =
parkeerplaats.

AFSTAND

4,5 / 9,5 / 19 km.

BEWEGWIJZERING

4,5 km, ja; 9 km, ja;
19 km, gedeeltelijk.

LOSLOPEN

4,5 en 9,5 km: ja.
Van de 19 km, 12 km.
Honden zijn in de
Zandenplas toegestaan
van 1 okt.-1 mei.

HONDENBUGGY

4,5 km en 9,5 km: is te
doen, houd wel reke-
ning met het nemen
van enkele heuveltjes
en een smal (MTB-)pad.
19 km: niet aan te
raden vanwege de vele
stuifduintjes en smalle
(MTB-)paden.

SOORT TERREIN

Bos, stuifduintjes en
heide.

MEER INFORMATIE

Wil je zelf struinen
in het Zandenbos, dan
is de Staatsbosbe-
heer-kaart nr. 20
Nunspeet aan te raden.

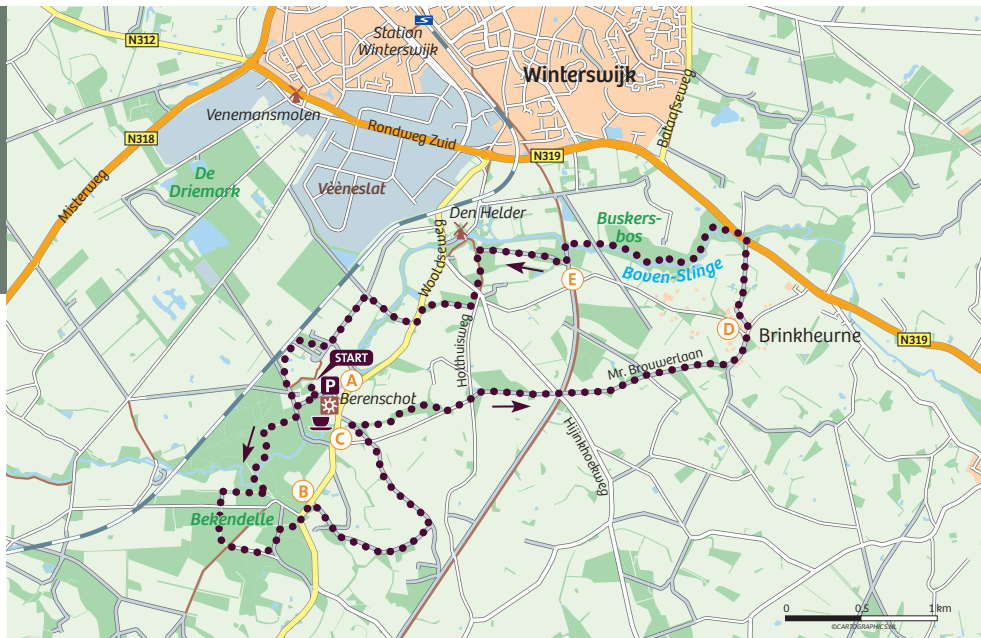
ROUTE 13

EDE

Smalle paadjes en weidse vergezichten

Deze route voert je over onverharde paden van het ene luilekkerland voor honden naar het andere. De wandeling begint in het losloopgebied van De Sysselt, een gemengd bos met leuke smalle paadjes. Daarna loop je over de heide naar het grote losloopgebied van de Ginkelse Heide. Misschien zie en hoor je in de verte de blatende schaapskudde wel.

STARTPUNT

TOP Berenschot. Deze parkeerplaats ligt achter Restaurant Berenschot's Watermolen, Wooldseweg 74, 7108 AB Woold. Volg de bordes van de TOP Berenschot.

AFSTAND

5 of 12 km.

BEWEGWIJZERING

Nee.

LOSLOPEN

Op de zandwegen, ongeveer 9 km.

HONDENBUGGY

Geschikt als het niet te nat weer is (modderige paden in het bos). Op de zandwegen sowieso goed te doen.

SOORT TERREIN

Bos, beek, halfopen landschap.

MEER INFORMATIE

Er zijn meerdere uitgezette wandelroutes in deze omgeving (*achterhoek.nl/top-berenschot*).

Restaurant Berenschot's Watermolen

Wooldseweg 74
7108 AB Winterswijk
berenschotswatermolen.nl

ROUTE 16

GROESBEEK

Hellingen met rijke historie

Op de stuwwal van Nijmegen ligt het Groesbeekse Bos. Het kent een grote variatie in planten en bomen. De statige oude beukenlanen verwijzen naar het historische landgoed De Wolfsberg. Ook de enorme rododendrons herinneren aan vervlogen tijden. Wandelen in dit gebied betekent heuvel op en af lopen. Je stijgt en daalt in totaal zo'n 192 m.

IMPRESSIE

De beschreven lange route van 14,5 km gaat voornamelijk langs water en langs officiële hondenstrandjes. Dat wil niet zeggen dat de hond op andere plekken niet het water in kan. Natuurlijk is dit gebied geliefd bij verschillende recreanten, dus je kunt paarden tegenkomen, fietsers, mountainbikers (in het Buytenpark) en hardlopers. Het bredere asfaltpad is meestal een fietspad. Kies daarom – als het kan – het smallere, oudere asfaltpad.

Is 14,5 km te lang, dan kun je de wandeling inkorten met 4 km door het Buytenpark (het noordelijke

lusje) over te slaan. In dit lusje zit een hele steile heuvel (waarop een mountainbikeparcours uitgezet is). Nogal een work-out met een hondenbuggy. Tijdens het broedseizoen kun je een keuze maken: of een deel van de route de hond aangelijnd houden of de route inkorten met 2 km.

In 1992 was hier de Floriade, de tienjaarlijkse wereldduinbouwtentoonstelling. 68 ha polder werd beplant met duizenden bomen, bloemen, bloembollen, groente en fruit. De lanenstructuur van het Balijbos en de Floraplas zijn overgebleven na dit grootse evenement.

ROUTE

A → De wandeling begint in het Florapark. Neem het pad tussen de heg en het water, richting het water. 1e LA en RD (blauw bordje van rennende hond), het pad langs het water volgen. Je wordt met 'LOVE' ontvangen (zie foto). → Voor de brug LA. → RD. T-splitsing LA (naar rechts is verboden voor honden). → 1e RA. → T-splitsing RA en bij de hangbrug met de bocht mee naar links. → T-splitsing LA en RD, de trap op naar de brug over de spoorlijn en de A12. Met de hondenbuggy kun je het fietspad zigzag naar boven en weer naar beneden nemen.

B → Trap af en schuin LA (knooppunt 22), een stevig onverhard pad, het Westerpark in. → Alsmar RD. Fietspad RD oversteken. 2e RA en weer het fietspad oversteken. → 2e RA en op T-splitsing met asfaltpad RA. Bij de brug is een hondenstrand.

C → Na de brug LA en steeds links aanhouden. Het water blijft links. Bij de houten brug aan je linkerhand, ga je RD (dus niet over de brug). → Pad blijven volgen, negeer zijpaden. Op de kruising waar aan je linkerhand een rood paaltje staat en bij rechtdoor lopen je de wijk in gaat, LA (ook een rood paaltje) en direct weer

RA tussen de grote oude populieren door. → Bij T-splitsing na het omheinde hondenuitlaatveldje LA. Wil je het rondje Buytenpark overslaan (4 km), ga dan op deze T-splitsing RA en neem de 1e RA. Lees verder bij F.

D → Voor de lange route: ga in de bocht naar links (knooppunt 55) RD, fietspad op (hond aanlijnen). → T-splitsing LA en RA onder het spoor door, aan de linkerkant van de weg (fietspad). → Onder de weg door. Je wordt getraceerd op een fantastisch panorama van de skyline van Den Haag. T-splitsing RA het fietspad RD volgen. Over de brug en langs het tuincentrum. → Na het water RA. Ook hier is een hondenstrandje. De hond kan weer los. → 1e schuin LA, de heuvel met grote zeedennen op. RD het asfaltpaadje blijven volgen. → Onderaan de heuvel (hond even aanlijnen) RD de doorgaande weg oversteken en langs het buitensportcentrum Ayers Rock. → Na de sloot RA: schelpenpaadje langs de sloot.

E → Over het bruggetje LA, het Buytenpark in; de hond kan weer los. Pad volgen op de oever met wilgen. → Bij de kruising met de volgende brug RD en links aanhouden. → Als je bij het volgende bruggetje even LA naar

IMPRESSIE

Op deze afwisselende 13 km lange rondwandeling mag de hond 7 km loslopen. De hond moet aangelijnd blijven op het terrein van de Schotse Hooglanders. Het begrazingsgebied van deze dieren is ooit gevormd door oude leemputten. Het leem werd gebruikt voor het bakken van stenen in de steenfabriek van Dorst. Een aantal jaren geleden zijn alle afrasteringen verwijderd en zo is er nu een groot natuurgebied ontstaan dat 'onderhouden' wordt door deze grazers.

Je deelt het bos dus met andere recreanten. De meeste mederecreanten zul je tegenkomen in de Seterse Bergen. Het wordt zeer gewaardeerd als je je hond even laat wachten tot de ruiter of fietser voorbij is. Dat kan je zelfs een onvervalst Brabants compliment opleveren: 'Die heb je knap op de voet.' Je steekt twee keer een drukke doorgaande weg over.

In het kader van een kunstroute zijn enkele folly's neergezet. Folly's zijn gekke bouwwerken die als enige functie hebben dat ze moeten verrassen en een beroep doen op je gevoelens. Op een kruising in de Frederiksbossen zie je links een open plek met een stenen muur in

de vorm van een kwart cirkel. De muur is gemaakt van door bouwvakkers afgedankt materiaal. Deze folly heeft de naam Contemplatieve plek.

Een goed opgevoede hond doet geen poging je lunch te delen. Hij geeft je alleen zoveel schuldgevoel dat je er niet van kunt genieten.

CLARA ORTEGA

ROUTE

A → Je begint in de Seterse Bergen. Neem het pad naast het informatiebord. Volg de rode route naar rechts en ga LA, direct een steile heuvel op. De route volgt het pad aan de rechterkant van het bos. Bij knooppunt 46 LA, het ruiterspad naast het fietspad nemen. → Pas op: je kruist een MTB-route. → Het ruiterspad RD volgen. → Over de open vlakte en het bos weer in. RD. Pad maakt bocht naar links.

B → Kruising LA. RD en volgende kruising RA. Je kruist een MTB-paadje. → Op kruising LA (ruiterpad) en blijf dit brede ruiterspad RD volgen. → Verhard weggetje kruisen. RD en met de bocht mee naar rechts. → Kruising RA en volgende vier-sprong LA. → T-splitsing RA. → Op T-splitsing met klinkerweg van de bebouwde kom van Dorst LA, Vijftig Bunderweg. → Op de voorrangsweg LA en direct RA het bos weer in. →

ROUTE 29

LEENDE

Koele bomen, warme heide

Het Leenderbos ligt op een uitgestrekte zandrug. Boeren konden vroeger maar moeilijk het hoofd boven water houden op het schrale zand. Maar tegenwoordig ligt hier een natuurgebied waar Eindhovenaren graag vertoeven. Geen wonder, want vanwege de grote afwisseling in landschappen kun je op de heide de zeldzame nachtzwaluw spotten en in het bos de groene specht.

Niets maar dan ook niets komt zo vriendelijk op je af als een kletsnatte hond.

AMBROSE BIERCE

IMPRESSIE

Een behoorlijk stuk van het gebied, de Molenheide, is toegankelijk voor loslopende honden, mits ze op de paden blijven. Je kunt een wandeling van 7 km maken die in het losloopgebied blijft. Heb je zin om langer te wandelen, dan begint de route in het losloopgebied en steekt dan over om een lus door het bosgebied te maken rondom de Galberg. Vervolgens loop je weer via het losloopbos terug. Al met al ben je dan zo'n 11 km onderweg geweest in een bijzonder fraai gebied.